

Sygn. akt VIII Uz 1/19

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Łanowy-Klimek

po rozpoznaniu sprawy w dniu 15 kwietnia 2019 r. w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie L. Z. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego – matkę A. Z.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K.

o ustalenie niepełnosprawności

na skutek zażalenia odwołującej L. Z.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 13 listopada 2018 *sygn. akt* VI U 273/16

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie

(-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek

UZASADNIENIE

Małoletnia L. Z. reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego – matkę A. Z. domagała się zmiany zaskarżonego orzeczenia wydanego przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K. z 16 marca 2016 r. poprzez uznanie, że małoletnia jest osobą niepełnosprawną i wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji.

W dniu 8 listopada 2018 r. A. Z. wniosła o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata A. S., załączając oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. W uzasadnieniu wskazała, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika bez uszczerbku w koniecznym utrzymaniu, a nadto, że nie jest w stanie skutecznie reprezentować praw małoletniej z uwagi na brak odpowiedniej wiedzy prawniczej i umiejętności oraz zawilość sprawy.

Postanowieniem z 13 listopada 2018 r. (VI U 273/16) Sąd Rejonowy w G. oddalił wniosek przedstawiciela ustawowego małoletniej odwołującej o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że matka małoletniej odwołującej, działająca w sprawie jako jej przedstawiciel ustawowy, podejmowała niezbędne czynności w sprawie, radziła sobie bez potrzeby ustanawiania pełnomocnika z urzędu. W szczególności zaś w toku sprawy rozumiała kierowane do niej i pisma i udzielała odpowiedzi zgodnie z zobowiązaniami Sądu. Formułowała także wnioski dowodowe podając okoliczności, na jakie przedkładane dowodowy mają być dopuszczane. Sąd dodał, że doświadczenie w tego rodzaju sprawach wskazuje, że udział w przedmiotowym postępowaniu pełnomocnika z urzędu nie jest wymagany.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła A. Z., działająca jako przedstawiciel ustawowy małoletniej odwołującej. Skarżonemu postanowieniu zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, że skarżąca jest w stanie samodzielnie reprezentować interesy małoletniej odwołującej w przedmiotowym postępowaniu oraz, że sprawa nie jest skomplikowana pod względem faktycznym i prawnym, podczas gdy nie ma ona odpowiedniej wiedzy prawniczej i umiejętności, a ustanowienie pełnomocnika z urzędu – w jej przekonaniu – jest niezbędne. Wobec powyższego wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy. W uzasadnieniu podnosiła, że gdyby nie pomoc jej siostry – studentki prawa w formułowaniu pism procesowych oraz dostęp do informacji w Internecie, nie byłaby w stanie wywieść tak uargumentowanych wniosków czy zarzutów w dotychczasowych pismach procesowych. Podkreśliła, że sporządzenie pism w sprawie zajmowało im wiele czasu i nie sposób tego porównać do reprezentowania podczas rozprawy przed sądem, zatem konieczne jest ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 117 § 2 k.p.c. stanowi, że osoba fizyczna, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Natomiast w myśl § 5 powołanego artykułu sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny.

Zważyć przede wszystkim należy, że sytuacja majątkowa strony nie jest decydującym czynnikiem warunkującym przyznanie pomocy prawnej. Jak wynika z przedłożonego do akt oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym sytuacja finansowa wnioskodawczyni nie jest dobra. Jednak rozpoznając wniosek o ustanowienie zawodowej reprezentacji w procesie sąd zobowiązany jest również zwrócić uwagę, czy udział pełnomocnika w danej konkretnej sprawie jest potrzeby. Sąd Rejonowy doszedł do słusznych wniosków analizując powyższą okoliczność, że w sytuacji wnioskodawczyni taka potrzeba nie występuje.

Akcentując w zażaleniu zasadność wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu A. Z., działająca jako przedstawiciel ustawowy małoletniej odwołującej podniosła także, że nie jest w stanie samodzielnie występować przed Sądem i bronić praw małoletniej córki.

Potrzeba udziału w sprawie profesjonalnego pełnomocnika może wynikać z różnych przyczyn, np. z nieporadności strony, skomplikowanego charakteru sprawy pod względem faktycznym lub prawnym, faktycznej niezdolności strony do samodzielnego działania w sprawie (zob. postanowienia SN: z dnia 3 czerwca 1974 r., II CZ 94/74, Lex nr 7511, z dnia 20 maja 1999 r., I CKN 260/99, Lex nr 523694 i z dnia 15 maja 2007 r., V CSK 37/07, Lex nr 442585 oraz wyroki SN: z dnia 2 marca 2005 r., III CK 533/04, Lex nr 197647 oraz z dnia 8 grudnia 2009 r., I UK 195/09, Lex nr 577812).

Wbrew twierdzeniom przedstawiciela ustawowego małoletniej odwołującej, powołane przez nią okoliczności nie stanowią przesłanki do podważenia zasadności postanowienia Sądu Rejonowego. Przede wszystkim nie można zgodzić się z twierdzeniem, że wnioskodawczyni jest osobą nieporadną w procesie i nie będzie w stanie samodzielnie występować przed Sądem. Przeczy temu chociażby fakt zredagowania i złożenia do właściwego sądu odwołania, w którym wnioskodawczyni jako przedstawiciel ustawowy małoletniej odwołującej w sposób zwięzły określiła przedmiot roszczenia i przytoczyła uzasadnienie swego stanowiska. Wnioskodawczyni – również bez udziału profesjonalnego pełnomocnika – złożyła także wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu oraz zaskarżyła postanowienie Sądu, oddalające ten wniosek. W tych okolicznościach – nawet pomimo ewentualnego korzystania z pomocy siostry będącej studentką prawa – uznać należy, że skarżąca ma pełne rozeznanie co do przedmiotu procesu, a także co do czynności procesowych podejmowanych w czasie jego trwania.

Dodatkowo podnieść należy, że nieznanostwo przepisów prawa nie powoduje automatycznie, że strona odwołująca jest w gorszej – co również akcentuje zażalenie – sytuacji procesowej od przeciwnika. Zauważyć bowiem należy, że w procedurze cywilnej funkcjonuje intytucja udzielania pouczeń. I tak art. 5 k.p.c. stanowi, że sąd powinien udzielać stronie działającej bez adwokata potrzebnych wskazówek co do czynności procesowych oraz pouczać ją o skutkach prawnych tych czynności i skutkach zaniedbań. Zatem w razie konieczności oznaczającej stan, w którym wnioskodawczyni nie będzie rozumiała pewnych kwestii prawnych lub miała trudności ze sformułowaniem twierdzeń lub wniosków dowodowych, Sąd udzieli niezbędnych pouczeń w tym zakresie. Zdaniem Sądu Okręgowego brak jest więc obecnie podstaw do przyjęcia, że skarżąca obiektywnie nie jest w stanie samodzielnie występować przed Sądem i bronić swojego stanowiska i praw małoletniej odwołującej.

W tej sytuacji powołane w zażaleniu okoliczności nie stanowią dostatecznej przesłanki do podważenia prawidłowego postanowienia Sądu Rejonowego, które należy uznać za uzasadnione, a przedmiotowe zażalenie za bezzasadne.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie, jako pozbawione uzasadnionych podstaw do jego uwzględnienia.

(-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek